

Bruxelles, 24. svibnja 2022.
(OR. fr)

9182/22

RECH 247
COMPET 347

NAPOMENA

Od: Predsjedništvo
Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: *Priprema za sastanak Vijeća za konkurentnost 9. i 10. lipnja 2022.*
Potpora mladim istraživačima u kriznim vremenima
Rasprava o politikama

Za delegacije se u prilogu nalazi napomena predsjedništva o potpori mladim istraživačima u kriznim vremenima u cilju rasprave o politikama na sastanku Vijeća za konkurentnost 10. lipnja 2022.

POTPORA MLADIM ISTRAŽIVAČIMA U KRIZNIM VREMENIMA

Kontekst

Uzastopne krize posljednjih godina pokazale su potrebu da se bolje pripremimo za suočavanje s njima i da brže reagiramo u odgovoru na njih, posebno logističkom i financijskom potporom. Pogođeni su svi sektori djelatnosti, uključujući istraživanja i inovacije, čime su stvorena dodatna ograničenja i prepreke, osobito u pogledu karijere (zapošljavanje, radna mjesta, razvoj, resursi itd.). Poteškoće s kojima se mladi istraživači suočavaju u kriznim vremenima ne smiju se zanemariti, pogotovo zato što su oni ključni za suočavanje s najvećim svjetskim izazovima današnjice i sutrašnjice. Ti mladi istraživači predstavljaju naše buduće istraživačke kapacitete, našu „pokretačku snagu”, i na taj način doprinose, odnosno doprinosit će osiguravanju toga da Europska unija i dalje sudjeluje u globalnoj utrci u području istraživanja i inovacija.

Pandemija bolesti COVID-19 u tom je pogledu, među ostalim, znatno utjecala na istraživače, posebno one mlade. Postupci zapošljavanja i projekti mobilnosti odgođeni su ili otkazani. Uzastopna ograničenja kretanja dovela su do potpunog ili djelomičnog zatvaranja laboratorijâ, što je otežalo provedbu istraživanja i stvaranje veza na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Visoka učilišta usto su morala prilagoditi svoje funkcioniranje kako bi mogla obavljati svoje zadaće osposobljavanja i istraživanja tijekom kriza. Ne treba zaboraviti ni posljedice za mentalno zdravlje koje su također uočene.

Osim toga, geopolitička nestabilnost, osobito sukobi poput ruske invazije na Ukrajinu u veljači 2022., donose još više izazova za mlade istraživače. Neki su od njih prisiljeni otići iz svoje zemlje i napustiti svoje istraživačke projekte.

Te poteškoće stoga mogu ugroziti spremnost studenata da započnu i nastave put prema stjecanju doktorata, kao i kvalitetu znanstvenih rezultata i ostvarenje europskog istraživačkog prostora (EIP) u kojem se istraživači slobodno kreću. Stoga su prepreka konkurentnosti europskih istraživanja na svjetskoj razini.

Kao odgovor na te krizne situacije države članice donijele su niz mjera u području istraživanja i inovacija, ali i u drugim sektorima kao što su socijalne politike, zapošljavanje i obrazovanje.

Međutim, zbog hitnosti s kojom se suočavaju prisiljene su prvo provesti inicijative na nacionalnoj razini, čiji se okvir često smatra prilagodljivijim i fleksibilnijim, a tek zatim uspostaviti koordinaciju na europskoj razini.

Mlade istraživače, suočene s tim poteškoćama, svakako je potrebno podupirati javnim politikama na nacionalnoj razini, no određene bi mjere mogle biti učinkovitije ako se provedu na europskoj razini.

U širem smislu, i izvan kriznih situacija, trebalo bi razmotriti konsolidaciju poticajnog okvira koji će omogućiti bržu i održiviju integraciju mladih istraživača u tržište rada. U tom pogledu mogla bi se razmotriti ili dodatno istražiti mogućnost uvođenja mjera posebno usmjerenih na njih na nacionalnoj i europskoj razini.

U tom smislu očekuje se da će niz inicijativa koje se aktualno provode na europskoj razini pozitivno utjecati na karijere mladih istraživača. Na primjer, od 20 mjera iz programa politike europskog istraživačkog prostora, priloženog Zaključcima Vijeća o budućem upravljanju EIP-om iz studenoga 2021., četvrta mjera usmjerena je na uspostavu mjera za promicanje privlačnih i održivih karijera u području istraživanja kao što su osnivanje promatračke skupine za praćenje karijera u području istraživanja, stvaranje paketa mjera potpore za povećanje privlačnosti karijera u području istraživanja u akademskoj zajednici i izvan nje ili razvoj europskog okvira za karijere u području istraživanja, koje bi zatim mogli ispitati savezi europskih sveučilišta u okviru pilot-projekta.

Od ostalih 19 mjera iz tog programa mnoge će utjecati i na mlade istraživače. To je, primjerice, slučaj s trećom mjerom, čiji je cilj ostvariti napredak prema reformi sustava ocjenjivanja za istraživanja, istraživače i institucije. Ocjenjivanje istraživanja trebalo bi omogućiti procjenu uspješnosti (mladih) istraživača i istraživanja kako bi se postigla najveća kvaliteta i učinak.

Osim toga, u Zaključcima Vijeća o europskoj strategiji za osnaživanje visokih učilišta za budućnost Europe, odobrenima u travnju 2022., naglašava se da se posebna pozornost mora posvetiti studentima i mladim istraživačima čiji su studij i karijere pogođeni pandemijom.

Naposljetku, za odgovor na izazove zelene i digitalne tranzicije potreban je snažniji odnos između znanosti i društva, kako je navedeno u Zaključcima Vijeća o europskim misijama. Istraživači, a posebno mladi istraživači, poveznica su između znanosti i društva te stoga imaju važnu ulogu kao uzor najmlađima. Nadalje, sudjelovanje građana i građanki u znanosti, sadržano u samom konceptu europskih misija, zahtijeva obuku u novim metodama rada kao što su participativni znanstveni projekti.

Stoga je koordiniranije djelovanje na europskoj razini neophodno ne samo kako bi se privukle i zadržale buduće generacije istraživača u cilju pronalaska rješenja za društvene, okolišne i gospodarske izazove, nego i kako bi se utvrdile i uklonile prepreke s kojima se istraživači suočavaju od početka karijere. Tom koordinacijom promicat će se razvoj primjerenih i održivih istraživačkih karijera, na što je Vijeće pozvalo u svojim zaključcima naslovljenima □ „Produbljivanje europskog istraživačkog prostora: osiguravanje privlačnih i održivih istraživačkih karijera i radnih uvjeta za istraživače te ostvarivanje cirkulacije mozgova”.

Pitanja za raspravu

Francusko predsjedništvo Vijeća Europske unije želi pokrenuti raspravu o sljedećim pitanjima:

1. Što smatrate najvećim izazovima s kojima se suočavaju mladi istraživači tijekom nedavnih kriza? Koje su mjere ili vrste mjera uvedene u vašoj zemlji kako bi im se pružila potpora?
2. Koje se pouke mogu izvući iz toga? Za koje bi mjere koordinacija na europskoj razini imala dodanu vrijednost (u smislu učinkovitosti, agilnosti, fleksibilnosti)?
